

Vyhlásenie
Ministerstva kultúry Slovenskej republiky
o rozporoch k návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 516/2008 Z. z.
o Audiovizuálnom fonde a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších
predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony

Rozpory s Republikovou úniou zamestnávateľov ďalej aj („RÚZ“) pretrvávajú v nasledujúcich oblastiach:

1. RÚZ odporúča, aby sa poskytovateľom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie neukladali žiadne finančné povinnosti. Na posúdenie, či je lokálny trh schopný absorbovať dodatočné investície vyplývajúce z navrhovaného opatrenia, by bolo potrebné vykonať dôkladné posúdenie vplyvov, a vyhodnotiť, aké dôsledky by mali tieto dodatočné výdavky.

Stanovisko Ministerstva kultúry SR:

Ministerstvo kultúry SR berie pripomienku na vedomie. Vzhľadom na skutočnosť, že pripomienkujúci subjekt odporúča, aby sa poskytovateľom audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie neukladali žiadne finančné povinnosti, čo odporuje hlavnému zámeru návrhu zákona, ktorým je odstrániť diskriminačný prvok v platnej právnej úprave a v súlade s článkom 13 smernice o audiovizuálnych mediálnych službách zaviesť primeraným a nediskriminačným spôsobom aj pre poskytovateľov audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie, ktorí nemajú svoje sídlo v Slovenskej republike, no napriek tomu poskytujú služby na našom území a ich služba je cielená na slovenských zákazníkov, povinnosť platiť príspevok do fondu a tiež priamo investovať do slovenskej audiovizuálnej produkcie, toto odporúčanie nie je možné akceptovať.

2. RÚZ považuje dôležité zvážiť mechanizmy, ktoré by umožnili prenášanie nadlimitných investícií nad rámec stanovenej povinnosti do nasledujúcich finančných rokov, ako aj rozloženie základnej finančnej povinnosti na viac rokov. Takéto opatrenia by prispeli k podpore kvalitnejších a vysokorozpočtových produkcií na Slovensku a viac zodpovedajú realite audiovizuálneho odvetvia.

Stanovisko Ministerstva kultúry SR:

Ministerstvo kultúry SR aktuálne neidentifikovalo odôvodnenosť potreby zavedenia mechanizmov, ktoré by umožnili prenášanie nadlimitných investícií nad rámec stanovenej povinnosti do nasledujúcich finančných rokov, ako aj rozloženie základnej finančnej povinnosti na viac rokov, keďže za uplynulé obdobie nezaznamenalo na Slovensku významný počet vysokorozpočtových produkcií, na ktorých by participovali práve poskytovatelia audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie.

3. RÚZ namieta zavedenie finančných povinností vo forme priameho financovania alebo finančného príspevku do filmového fondu, ktoré sa viažu výlučne na diela v národnom jazyku, ako rozporné so smernicou o audiovizuálnych mediálnych službách, ktorá vyžaduje, aby sa takéto príspevky vzťahovali na európske diela. V kontexte navrhovaného znenia by podľa názoru RÚZ zavedenie požiadavky viazanej na národný jazyk (§ 28b ods. 2 písm. a) – c) a e) znevýhodnilo spoločnosti bez sídla na Slovensku, keďže by museli vynaložiť podstatne väčšie úsilie na splnenie kritérií. Ide preto o diskriminačnú požiadavku v rozpore s európskym právom. Tieto obmedzenia sa zároveň javia ako rozporné aj so

zásadou proporcionality podľa článkov 56 a 18 ZFEÚ, keďže cieľ podpory európskych diel je možné a potrebné dosahovať menej reštriktívnymi prostriedkami.

Stanovisko Ministerstva kultúry SR:

Podľa stanoviska Európskej komisie môžu byť opatrenia ovplyvňujúce slobodu poskytovania služieb dôvodné, ak sledujú legitímny verejný záujem, pričom Súdny dvor Európskej únie s ohľadom najmä na povinnosť financovať produkciu európskych diel rozhodol, že ochrana jazykovej rozmanitosti môže odvodniť obmedzenia voľného pohybu služieb, pokiaľ sú vnútroštátne opatrenia primerané.

Naviazanie povinnosti priamych investícií na vývoj a výrobu audiovizuálnych diel v slovenskej pôvodnej jazykovej úprave sleduje legitímny verejný záujem, ktorým je ochrana jazykovej rozmanitosti, keďže slovenčina patrí medzi jazyky s relatívne malým počtom hovoriacich. Slovensko je malý trh, v dôsledku čoho vzniká opodstatnená obava, že domáca tvorba by nemohla konkurovať zahraničným produkciám (najmä v anglickom jazyku), ktorých výroba je lacnejšia vďaka masovému odbytú. Náklady na výrobu slovenského filmu (v slovenskej pôvodnej jazykovej úprave) sú v pomere k veľkosti publika nepomerne vyššie, pretože musia byť uhradené z menšieho publika, aj keď výrobné náklady sa menším publikom neznižujú.

4. RÚZ namieta, že požiadavka uvedená v § 28b ods. 3 návrhu zákona, aby boli výdavky, ktoré možno započítavať do investičnej povinnosti, viazané na produkciu podporenú Audiovizuálnym fondom, prináša dodatočný prvok neistoty, ktorý môže spôsobiť, že inak oprávnené európske diela sa dostanú mimo rozsahu opatrenia. Zavedenie povinnosti takejto podpory je podľa názoru RÚZ zbytočne reštriktívne a zároveň prináša riziko dvojitého financovania niektorých projektov, zatiaľ čo iné by nezískali žiadnu podporu. Legitímne investície, ktoré financovanie nepotrebujú alebo oň nežiadajú, by boli vylúčené, aj keď spĺňajú všetky ostatné kultúrne kritériá a podporujú vznik relevantných diel. Výsledkom by bol presný opak sledovaného cieľa – zúženie investícií do kultúrne relevantných audiovizuálnych diel.

Stanovisko Ministerstva kultúry SR:

Tak ako vyplýva z osobitnej časti dôvodovej správy, v prípade výdavkov uhradených na vývoj alebo výrobu audiovizuálneho diela v slovenskej pôvodnej jazykovej úprave ustanovuje návrh zákona dodatočnú podmienku na to, aby mohli byť takéto výdavky započítané ako priama investícia. Touto podmienkou je viazanosť výdavku na audiovizuálne dielo, ktorého vývoj alebo výrobu podporil Audiovizuálny fond, či už v rámci podpory audiovizuálnej kultúry alebo podpory audiovizuálneho priemyslu (tzv. vratiek). Cieľom takejto úpravy je zabezpečiť, aby boli priame investície vo forme výdavkov uhradených na vývoj alebo výrobu audiovizuálneho diela, vynaložené na audiovizuálne diela spĺňajúce určité kvalitatívne kritériá, ktoré sú zároveň kultúrnym produktom (nie napríklad tzv. reality show).

5. V zmysle pripomienky RÚZ zavedenie podkvóty pre nezávislých producentov (§ 28b ods. 7) a kumulatívnych stropov na sumy, ktoré si poskytovatelia môžu uplatniť pri jednotlivých formách investícií (§ 28b ods. 8), predstavuje obzvlášť zaťažujúce požiadavky, ktoré zasahujú do redakčnej slobody poskytovateľov mediálnych služieb. RÚZ preto odporúča poskytnúť poskytovateľom väčšiu flexibilitu pri rozhodovaní, ako alokovať svoje zdroje medzi rôzne typy investícií.

Stanovisko Ministerstva kultúry SR:

S ohľadom na cieľ sledovaný návrhom zákona, ktorým je, okrem iného, aj podpora nezávislej produkcie, predkladateľ návrhu zákona považuje za potrebné ponechať v návrhu zákona povinné podkvóty vzťahujúce sa na tvorbu nezávislých producentov, ktoré si poskytovatelia môžu uplatniť pri jednotlivých formách investícií. Na základe pripomienky bol návrh zákona upravený tak, aby poskytoval väčšiu flexibilitu pri rozhodovaní o alokovaní zdrojov medzi rôzne typy investícií. Z návrhu zákona bol vypustený 25% strop na licencované diela a zároveň bol vypustený aj 10% strop na odborné vzdelávanie pre profesie v oblasti audiovizuálnej kultúry a filmového umenia.

6. V súlade s článkom 13 ods. 6 Smernice o audiovizuálnych mediálnych službách RÚZ vyzýva na doplnenie tematickej výnimky do § 28c, ktorá by tieto povinnosti vylúčila v prípadoch, keď by boli neuskutočniteľné alebo neodôvodnené vzhľadom na povahu alebo tému audiovizuálnej mediálnej služby. Hoci výnimky pre nízku sledovanosť a nízky obrat vítame, tematické služby nemôžu investovať do lokálneho obsahu bez toho, aby tým nenarušili samotnú podstatu svojej služby a výrazne nezasiahli charakter obsahu, kvôli ktorému si ho ich diváci pôvodne predplatili – preto považujeme explicitné vyňatie tematických služieb za opodstatnené.

Stanovisko Ministerstva kultúry SR:

Predkladateľ na základe verejne dostupných informácií aktuálne neidentifikoval odôvodnenosť potreby zavedenia tzv. tematickej výnimky. Domnievame sa, že vzhľadom na zavedenie výnimky nízkeho obratu a nízkej sledovanosti, je len veľmi málo pravdepodobný vznik situácie, kedy by na základe navrhovanej právnej úpravy vznikla povinnosť platiť príspevok do Audiovizuálneho fondu a povinnosť realizovať priamu investíciu poskytovateľovi audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie, pre ktorého by, vzhľadom na povahu alebo tému audiovizuálnej mediálnej služby, boli tieto zákonné povinnosti neuskutočniteľné alebo neodôvodnené.